

Pengene vokser med god tilvækst

Der er bedre økonomi i krydsningskalve efter kødkvægstyre end renracede tyrekalve for både mælkeproducenten og slagtekalveproducenten. Krydsningskalve har en højere produktionsværdi, når kalven har en far med et højt X-indeks og det skyldes blandt andet en bedre nettotilvækst, som er en vigtig faktor for produktionsværdien.

For mælkeproducenten gælder det om at få en nem kælvning, en sund kalv og gode produktionsegenskaber. Det er de egenskaber som er vigtige i den periode hvor kalven er hos mælkeproducenten samt giver en høj salgspris. Derfor skal mælkeproducenter vælge de kødkvægstyre som har et højt X-mælk. X-slagt er skræddersyet så der indgår de egenskaber som er vigtige for slagtekalveproducenten, og X-slagt bruges til afregning af kalven når mælkeproducenten sælger dem.

[X-indekser for kødkvægstyre \(landbrugsinfo.dk\)](http://landbrugsinfo.dk)

Tilvækst er vigtig for økonomien

I både X-mælk og X-slagt indgår nettotilvækst. Den har en høj vægt, fordi en god tilvækst har en stor betydning for økonomien i kalveproduktion. Som mælkeproducent giver en kalv med et højt avlsmæssigt niveau for nettotilvækst en højere pris ved salg – både fordi den vejer flere kg og fordi slagtekalveproducenten betaler en højere pris, når kalven har et højt avlsmæssigt potentiale. Det tages der automatisk hånd om i DMS-afregningsmodulet.

For slagtekalvsproducent giver en god nettotilvækst en hurtig voksende kalv, hvilket giver mulighed for flere kalve igennem staldsystemet, og mindre foder til vedligeholdelse når dyrene slagtes efter et vægtinterval som fx dansk kalv. Slagtes kalvene i stedet efter alder giver det flere kilo slagtevægt som afregnes.

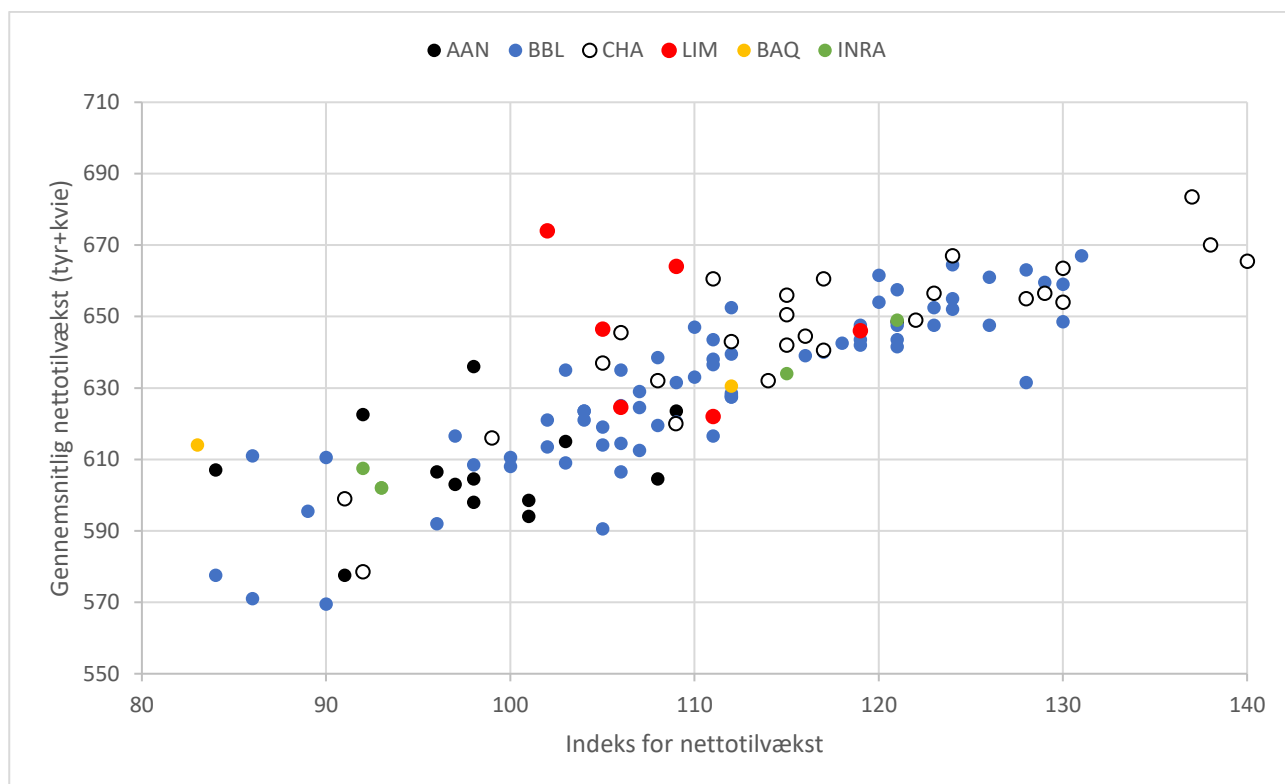
Nettovæksten fortæller hvor mange gram kalven vokser om dag. Indekset består af fire grupper, som er tilvæksten af tyre og kvier fordelt på en kort og lang opvækst periode. Den korte periode er fx dansk kalv, mens den længere periode kan være stude produktion. Der er meget stor sammenhæng mellem de fire grupper, så uanset hvilken produktion du har, så vil nettotilvækst være relevant for dig.

Kalve efter tyre med høje indekser for nettotilvækst har højere daglig tilvækst

Det kan dokumenteres at kalve efter tyre med højere indekser for nettotilvækst vokser hurtigere i praksis. I figur 1 ses sammenhængen mellem et højere indeks for nettotilvækst og en højere daglig tilvækst i gram, hvor en højre tilvækst generelt giver et højere indeks. Når indekserne beregnes, korrigeres for effekter som ikke skyldes avl, og derved kan to tyre med forskellig tilvækst have samme indeks for nettotilvækst.

I figur 1 kan for eksempel ses to tyre der begge har 105 i nettotilvækst, men den ene tyrs afkom vokser 647 gram om dagen, mens den anden tyrs afkom kun vokser 590 gram om dagen. Forskellen kan fx skyldes at afkommet går i forskellige besætninger, og den ene af tyrene har meget afkom gående i besætninger med meget høj tilvækst. Tyren der har afkom med høj tilvækst kan også have flere tyrekalve grundet brug af kønssorteret sæd.

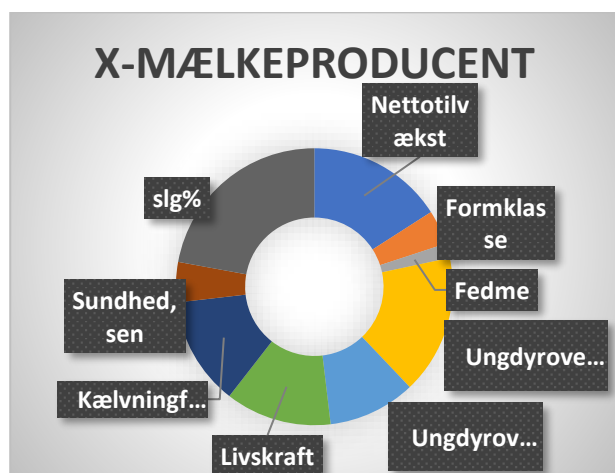
Effekten af 1 indeksenhed for tilvækst er omtrent 1,5 gram pr dag så bruger du en tyr med 110 i tilvækst i modsætning til en tyr med 100 i tilvækst, vil afkommet vokse 15 gram mere om dagen. Har slagtekalvsproducenten dansk kalv, og normalt slagter ved 10 måneder (300 dage), kan producenten slagte kalvene 6-8 dage tidligere og opnå samme vægt, ved valg af tyren med ti indeksenheder mere i tilvækst.

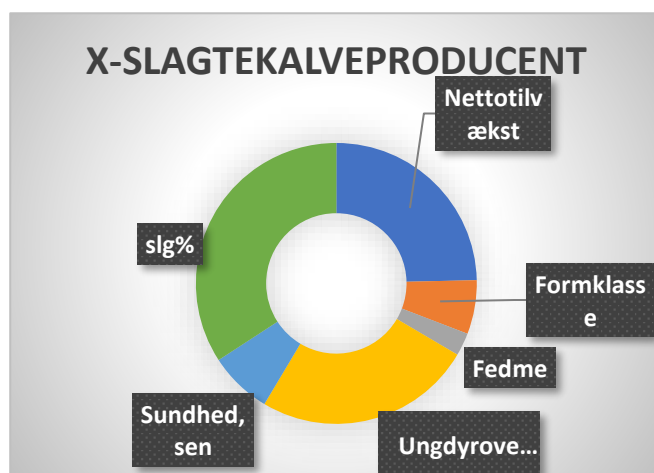
Figur 1: Sammenhæng mellem gennemsnitlig nettotilvækst i gram og indekset for nettotilvækst

Ud over nettotilvækst findes yderligere tre produktionsegenskaber i X-mælk og X-slag som påvirker økonomien i kalveproduktion. Det er slagteform, fedtscore og slagteprocent. Økonomisk har slagteprocent en stor betydning, da en øget slagteprocent giver flere kilo på krogen, med samme levendevægt.

Det ses i figur 2 og 3 at nettotilvæksten og slagteprocenten er de to produktionsegenskaber med størst værdi, mens værdien af formklasse og fedme score er mindre.

Figur 2: Fordeling af vægt i X-Mælkeproducent

Figur 3: Fordeling af vægt i X-Slagtekalveproducent

Husk at selv om vækstegenskaberne har en stor værdi, så skal du som mælkeproducent vælge tyre med højt X-mælk, da det vil give dig den bedste økonomi.